

1/12 2016

gsk

Afrapportering Kunstakademiets Arkitektskoles aftagerpanel 2016

Følgende er medlem af Kunstakademiets Arkitektskoles (KA) aftagerpanel pr. 1.12.16:

- Tina Saaby (formand), arkitekt, stadsarkitekt i København og gæsteprofessor på Sheffield University. Repræsenterer bl.a. planlægning på byplan- og landskabsniveau.
- Lone Feifer, arkitekt og programdirektør i for bæredygtigt byggeri i VELUX gruppen. Repræsenterer arkitekter i det utraditionelle arkitektarbejdsmarked, ledelse, bæredygtighed samt producentniveau.
- Kasper Guldager Jensen, arkitekt, partner i 3XN, direktør i GXN (forskningsdelen af 3XN) med fokus på bæredygtighed. Repræsenterer en ny type tegnestuepraksis, hvor forskning og udvikling er integreret i tegnestuens arbejde.
- Signe Cold, arkitekt og medstifter af tegnestuen entasis. Repræsenterer en "traditionel" tegnestue med en varieret projektportefølje.
- Martin Manthorpe, civilingeniør og direktør for strategi og forretningsudvikling i NCC. Repræsenterer en anden type relevant rådgivningsvirksomhed end den traditionelle arkitekttegnestue.

Der har været afholdt 5 møder i KA's aftagerpanel – den 11/2, 27/4, 8/6, 31/8 og 13/12. Herudover blev aftagerpanelet præsenteret for skolens afgangsudstilling den 9/8.

I afrapporteringen for 2015 anbefalede aftagerpanelet følgende mål for 2016:

- Fokus på institutter, deres orientering til hvilken del af erhvervslivet de retter sig imod.** Målet er, at aftagerpanelet kommer med et samlet blik på bredden i uddannelsen og programmernes relevans i forhold til arbejdsmarkedet ved årets slutning. Der er planlagt et møde med hver af de fire institutter hen over 2016. Hvert møde ender op i en række anbefalinger til det enkelte institut med fokus på, hvordan kandidaterne kan målrettes det potentielle arbejdsmarked. Konkrete praktiktage fastholdes på institutniveau pr. møde.
- Fokus på afgangsudstillingerne.** Der er planlagt gennemgang af de to afgangsudstillinger med henblik på en dialog omkring relevans, bredde, kunstnerisk kvalitet og formidling af skolens produkter.
- Praktikordning.** For få kommer i praktik, det burde være alle eller tæt på. Paletten af praktiksteder skal være langt bredere end nu, så den afspejler arbejdsmarkedet. Prioritering af at opsoge, informere og afdække praktikpladser, der afspejler bredden i arbejdsmarkedet.

Konkrete tiltag fastholdes på institutniveau pr. møde. Formål er at introducere de studerende til et bredere arbejdsmarked og derigennem styrke kandidaternes muligheder for beskæftigelse efter endt uddannelse. Der vil altså fortsat være rettet fokus på at alle studerende kommer i praktik og at rådgive om en større bredde i praktiksteder, så praktikordningen også afspejler det reelle arbejdsmarked.

- d) **Dimensionering.** Fokus vil være rettet på, at en dimensionering af skolen ikke betyder et tilbageskridt i bredden, men en præcisering af behov og en indsats på at rådgive ministerier om, at de beskrevne vækstmuligheder staten har sat mål for, som kræver, at der er mennesker og viden at sælge.
- e) **Rollemodeller.** Fokus vil være rettet på at rådgive ministeriet, skolen og omverdenen på en forståelse af bredden i arbejdsmarkedet for arkitekter.
- f) **Erhvervssamarbejder.** Målet er at øge samarbejdet med erhvervslivet. Dette gælder også skolens forskningsinitiativer. Aftagerpanelet vil rådgive omkring emnet erhvervssamarbejder. Hvilke muligheder er der? Hvilke udenlandske erfaringer kan vi trække på?
- g) **Arbejdsmarkedets bredde.** Aftagerpanelet vil rådgive om behovet for det brede spænd med fokus på at sikre kandidater til de klassiske discipliner, til det nye potentielle arbejdsmarked med øget fokus på programmering, projektledelse etc. og at sikre styrkelse af de tektoniske kompetencer; historisk betragtet et område med solide og stærke kompetencer på Arkitektskolen, men med de senere års tilpasninger er området sat under pres. Bæredygtigt byggeri, cirkulær økonomi og samfundsøkonomisk forståelse som essentielle dimensioner for, at kandidater kan spille en proaktiv rolle inden for byudvikling og vellykket arkitektonisk integration.
- h) **Fokus på KA's tilbud om efter- og videreuddannelse, herunder +2.** Fokus vil være rettet på at få indblik i omfanget af efteruddannelse og sammenhængen med de øvrigt tilbud.

Ad. a): Fokus på institutter, deres orientering til hvilken del af erhvervslivet de retter sig imod.

Følgende institutter og programmer er blevet præsenteret for aftagerpanelet i 2016:

Den 11. februar præsenterede Kjeld Vindum og Mette Jerl den tværgående undervisning på bachelordelen. Undervisningen, der finder sted i begyndelsen af hvert semester og varer 5-6 uger, har til formål at binde institutterne sammen og give de studerende en fælles referenceramme. Der undervises i forskellige tematikker som bl.a. bosætning, organisation, materialer, æstetik og praksisformer. Kurserne består bl.a. af studiegruppearbejde, ekskursioner, forelæsninger og seminarer.

- Aftagerpanelet anbefaler, at man inspirerer og opfordrer de studerende til at fokusere på andre roller inden for arkitektfaget end rent tegnestuearbejde, eks. bygherrerådgivning, ansættelse i kommuner m.m. – dette skal ligeledes kunne afspejles i praktikstederne. Derudover blev det foreslået at flytte materialekurserne ud til leverandørerne for på den måde at skabe samarbejde mellem skolen og virksomhederne. Det blev også anbefalet at holde udstillinger uden for skolen.

Den 8. juni præsenterede institutleder David Garcia *Institut for Bygningskunst og Teknologi*. Institutet uddanner kandidater, der har en bred viden om teknologiens muligheder og begrænsninger,

kan anvende digitale værktøjer og udvikle bæredygtige løsninger samt bidrage positivt til nutidens og fremtidens udfordringer på globalt og lokalt plan. For at knytte dimittenderne til skolen inviterer instituttet årligt til dialogmøde. Fra det kommende år påtænker man ligeledes at invitere dimittender på programniveau til eks. forelæsninger eller virksomhedsmøder.

- Aftagerpanelet anbefaler, at man indgår i flere samarbejder med erhvervslivet for på den måde at knytte erhverv og undervisning tættere sammen i undervisningsforløbene. Derudover bad man om, at der bliver udarbejdet oversigter over praktikforløbene på institutniveau. Aftagerpanelet opfordrede endvidere til, at dialogen med dimittenderne tages videre til de andre institutter også.

Den 31. august præsenterede institutleder Katrine Lotz *Institut for Bygningskunst, By og Landskab*. Institutet uddanner studerende, der ”evner at tilvejebringe muligheder gennem rumlig planlægning og forbruge disse muligheder gennem arkitektur”.

- Aftagerpanelet anbefaler at udbygge praktiksamarbejder, så de bliver langsigtede og mere strategiske. Derudover fandt man, at der ligger et stort profileringspotentiale i masteruddannelserne og opfordrede KA til at hæve niveauet og profilere sig på dem. Aftagerpanelet opfordrede ligeledes til at styrke samarbejdet mellem undervisning og erhvervsliv og have fokus på, hvordan forskningsprojekter spiller ind i undervisningen.

Præsentationerne af *Institut for Bygningskunst og Design* samt *Institut for Bygningskunst og Kultur* er grundet det store arbejde med dimensioneringen ikke nået i indeværende år.

Ad. b): Fokus på afgangsudstillingerne

Aftagerpanelet besøgte afgangsudstillingerne den 7. august og blev vist rundt af fagleder Peter Thule Kristensen. Aftagerpanelet var positive i forhold til dimittendernes høje faglige niveau. Flere af dimittenderne har arbejdet sammen to og to, hvilket panelet fandt yderst relevant, da det både åbner op for øget fagligt udbytte og afspejler det reelle samarbejde i en virksomhed. Aftagerpanelet fandt, at projekterne har stor fokus på samfundsrelevans, og at formidlingen af projekterne er blevet markant bedre i forhold til tidligere år.

- Aftagerpanelet anbefaler, at dimittenderne skal have fokus på den analytiske del. De skal undgå, at projekterne bliver for elitære og lukker sig om sig selv, men have fokus på at lukke virkeligheden ind.

Det var ikke muligt at samle aftagerpanelet til gennemgang af vinterafgangen, men det er planen i 2017 at gennemgå både sommer- og vinterafgang.

Ad. c): Praktikordning

Praktik har været drøftet som selvstændige punkter på møder den 11/2, 8/6 og 13/12. Reglerne i dag betyder, at de studerende kan tage praktik på 5., 6., 7. eller 8. semester. Ønsket på KA er at gøre praktikperioden undervisningsrettet og få flere studerende i praktik. Programmerne skal forpligte sig på at opdyrke relationer, ikke kun med tegnestuer, men også med eks. kommuner, ingeniørvirksomheder og produktionsvirksomheder. KA arbejder derfor på at lægge et obligatorisk praktik- eller praksisforløb på 6. semester. Muligheden for at etablere et ”digitalt foderbræt” (hvor virksomhederne kan lægges ”bidder” ud i form af opgaveforslag, som de studerende skal løse på KA’s præmisser) blev præsenteret og drøftet.

- Aftagerpanelet anbefaler at opdyrke felter som virksomhederne selv har gavn af for på den måde at knytte de studerende tættere til erhvervet. Panelet anbefaler endvidere at sætte mål for de studerendes praktik og anbefalede ”rene” praktikaftaler mellem KA og praktikstederne frem for samtaler/møder med skolen om bl.a. læringsmål. Panelet anbefaler at følge op på ideen med digitalt foderbræt for at skabe mere samarbejde med erhvervet. Panelet anbefaler ligeledes, at konkrete praktiktiltag fastholdes på institutniveau pr. møde

Ad. d): Dimensionering

Dimensioneringen af Arkitekt- og Designskolen har været drøftet på mange af årets møder – 11/2, 8/6, 31/8 og 13/12. Hver af de to skoler skal dimensioneres med 30 % frem mod 2023, mens det samlede KADK (Arkitekt-, Design- og Konservatorskolen) tillige skal spare 2 % årligt (omprioriteringsbidraget) de kommende fire år. Der har været igangsat en række initiativer, der har haft til hensigt af afdække besparelser på bygningsmassen, effektiviseringer i administrationen samt justering af uddannelserne. KADK's overordnede mål er at styrke uddannelserne og få flere dimittender i arbejde. Initiativerne har til formål at knække dimittendledigheden, bl.a. med fokus på karriereplaner og port folio, styrkelse af relationer til erhvervslivet, strategiske samarbejder med CBS, ITU og DTU, mulighed for tværfagligt samarbejde samt at understøtte de studerende, der gerne vil starte egen virksomhed. Derudover vil man øge fokus på erhvervsrettede kompetencer og tilbyde undervisning i fagene økonomi, teknologi, jura og projektledelse. Grundet den kommende omorganisering af KA er det vigtigt, at institutter og programmer fremover tydeligt adresserer forskellige dele af arbejdsmarkedet, ligesom de studerende skal have en bred kontakt til praksis allerede fra dag ét.

- Aftagerpanelet anbefaler at skabe mere interaktion med aftagerne. Aftagerpanelet opfordrer endvidere til at have fokus på domænetab, bl.a. til ingeniørerne. Herudover opfordrer man til udvikling af master-programmerne for at tiltrække udenlandske studerende og betalingsstuderende samt at rette fokus på områder, der markerer sig internationalt.

Ad. e): Rollemodeller

KADK vil styrke arkitektuddannelsen, så dimittenderne rustes til fremtidens udfordringer og kommer tættere på erhverv og praksis og dermed kommer hurtigere i beskæftigelse. Målet er at etablere indsatser inden for tre hovedområder: 1) at styrke de studerendes netværk bredere i brancherne, fordi det ofte er gennem netværk dimittenderne får beskæftigelse. Det sker f.eks. gennem obligatorisk praktik/praksis og flere erhvervssamarbejder. 2) at styrke de teknologiske og erhvervsrettede kompetencer, så dimittenderne hurtigere kan indgå på arbejdsmarkedet og evt. starte egen virksomhed. Det gøres f.eks. ved etablering af højteknologiske værksteder/laboratorier og udvikling af en kandidatuddannelse med CBS. 3) at styrke KADK's synlighed i samfund og erhverv, så man her oplever uddannelsen som meget relevant. Det understøttes f.eks. af, at KADK styrker den eksterne kommunikation og etablerer flere eksterne udstillinger.

- Aftagerpanelet anbefaler, at rollemodellerne skal hæftes op på FN's 17 verdensmål, så der findes en rollemodel for hvert mål. Aftagerpanelet ønsker at møde arbejdsgruppen for FN's verdensmål det kommende år. Aftagerpanelet kigger selv på målene og kommer med input til navne forud for mødet.

Ad. f): Erhvervssamarbejder

På flere af årets møder har samarbejder med erhvervslivet været drøftet. Det er dels sket i forbindelse med fokus på praktik og praksissemester, men også i forbindelse med samarbejder med erhvervslivet i undervisningsregi. På baggrund af ændringerne i samfundet og på arbejdsmarkedet har KADK identificeret tre megatrends, som ligger til grund for at få dimittenderne hurtigere i arbejde – disse er

hhv. domænetab, teknologisk udvikling og globale udfordringer. KADK's kandidater skal fremadrettet være bedre rustet til at imødekomme de behov, som disse megatrends medfører. De skal ud i hver kommune og virksomhed samt i den internationale branche med budskabet om, at arkitekter gennem deres formgivningskompetencer forløser potentialet i komplekse problemstillinger og er med-skabere af effektive løsninger til erhvervs- og samfundsbehov.

- Aftagerpanelet anbefaler at gå videre med advisory boards på institutterne og at indgå forpligtende samarbejdsrelationer på institutterne, gerne 8-12, eller at disse relationer indgår i undervisningen i løbet af årene.

Ad. g): Arbejdsmarkedets bredde

Beskæftigelsessituationen har været drøftet på flere af årets møder. På mødet den 11/2 blev RKU's beskæftigelsesoversigt for 2015 drøftet.

I forhold til tidligere skal KADK's dimittender orientere sig mod et bredere arbejdsmarked. De kunstneriske uddannelser er i dag højdespringere, når det handler om at uddanne til det private erhvervsliv, og 81 % af arkitekterne finder deres karrierevej her. Dog er der stadig uudnyttede jobmuligheder i nye sektorer af samfundet, f. eks. sundhedsvæsen, produktion m.m. Aftageranalyser viser endvidere, at dimittenderne har en for snæver forståelse af, hvilke jobs der er attraktive at bestride. Der er derfor brug for en udvikling af uddannelsen, så man styrker de studerendes evne til at indgå i tværfaglige samarbejder.

I dag betragtes det at have et netværk som en kompetence i sig selv. Det handler derfor om hurtigst muligt at etablere nogle strukturer og rammer, der stimulerer de studerendes mulighed for at skabe sig et stærkt netværk uden for KADK. Følgende tiltag implementeres: 1) obligatorisk praktik eller praktiklignende forløb på 6. semester. 2) erhvervsamarbejder i flere studieopgaver. 3) dialogplatform med systematisk eksponering af studerendes port folioer og match making.

- Aftagerpanelet anbefaler at fokusere på rådgivning om forandringsprocesser og på udvikling efter handlingsplanen. Panelet ønsker i 2017 større fokus på de nedsatte arbejdsgrupper frem for institutterne.

Ad. H): Fokus på KA's efter- og videreuddannelse, herunder +2

I samarbejde med CBS udbydes der et nyt kandidatprogram, ligesom der arbejdes på strategiske samarbejder med både CBS, DTU og ITU. Der arbejdes her målrettet på at synliggøre kompetencer og metoder i forhold til arbejdsmarkedet, særligt inden for bl.a. de digitale teknologier.

- Aftagerpanelet anbefaler, at masterprogrammer kun løber over en 3-årig periode, da man har gode erfaringer med dette på andre uddannelsesinstitutioner. Der bør kigges på, at ændre nogle til at blive internationale betalingsprogrammerne for at tiltrække udenlandske studerende.

Aftagerpanelets anbefalede fokusområder for 2017:

- a) Fokus på udvikling af kandidatprogrammer i samarbejde med institutterne.
- b) Møder og sparring med de arbejdsgrupper, der er nedsat i forbindelse med handlingsplanen, særligt KADK:LAB, praktik og fælles fag. Herunder drøftelser af fremtidens arbejdsmarked.
- c) Efteruddannelse – aftagerpanelet foreslår udvikling af et masterprogram på hvert institut.
- d) Arbejdet om FN's verdensmål
- e) Afgangsudstillinger

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tina Saaby', enclosed within a circular blue stamp or seal.

Tina Saaby
Formand for Arkitektskolens aftagerpanel